

KLUB UCZELNIANY AZS UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE

Początki AZS na naszej uczelni zbieżne są z jej narodzinami. Na mocy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dn. 23 X 1944 powołano Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej. Wraz z pierwszymi studentami Wydziału Lekarskiego i Farmaceutycznego na UMCS przybyła istniejąca już w Lublinie od ponad 20 lat idea jednoczenia żaków wokół idei sportu akademickiego. Prof. Henryk Rabbe (UMCS) i prof. Antoni Słomkowski (KUL), mając na względzie przedwojenne osiągnięcia lubelskich sportowców-studentów, wsparli odbudowę AZS Lublin. Rekonstrukcja jego struktur formalnie rozpoczęła się 1947 r., kiedy to wprowadzono nowy statut i wybrano nowy zarząd. Wybory odbyły się 7 kwietnia 1946 r. w budynku KUL z udziałem profesora Helbana. Prezesem obrano Jerzego Zdziechowskiego, studenta IIIgo roku medycyny, a vice prezesem Józefa Teodoruka z IIgo roku medycyny. Rozpoczął się okres niezwykłego sportowego „rozkwitu” akademickiego sportu kwalifikowanego. Piłkę nożną uprawiało 70 zawodników, 60 lekkoatletykę, tyleż samo brało udział w zawodach koszykówki i siatkówki, 25 w hokeju na lodzie i co najmniej tyluż w narciarstwie, pływaniu, szermierce, szczypiorniaku, tenisie stołowym i ziemnych, oraz przez chwilę w boksie. Ważną cezurą w działalności AZS przy UMCS było bez wątpienia powstanie w 1951r. Centrum Kultury Fizycznej jako międzywydziałowej jednostki organizacyjnej i dydaktycznej, świadczącej usługi w dziedzinie kultury fizycznej dla potrzeb studentów różnych wydziałów Uniwersytetu. Jego pierwszymi kierownikami było Stanisław Rajzner i Aleksander Strycharzewski. Doskonale prowadzone i predestynujące do grona najlepiej zapowiadających się w Polsce Centrum nie zostało wbrew powszechnym oczekiwaniom przekształcone w Instytutu Wychowania Fizycznego.

Na przestrzeni lat Lublin stał się silnym ośrodkiem lekkoatletycznym. Niepoślednią w tym rolę odegrał AZS Lublin. Wspólnie ze Startem Lublin tworzył podstawy treningowo-szkoleniowe rozwoju tej dyscypliny wyszukując i rozwijając młode talenty. Spektakularnym przykładem skuteczności tych działań pewnością była kariera Andrzeja Stonaga (ur.1952r.) lekkoatlety, znakomitego trójskoczka. Wychowanek trenera Wiesława Dolińskiego dzięki wytrwałej pracy i talentowi piął się coraz wyżej po stopniach sportowej kariery. W 1974r., jako student historii na UMCS, sięgnął po brązowy medal na Mistrzostwach Europy w Rzymie, by po dwóch latach reprezentować Polskę na letnich Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu. Poprzednikiem Sontaga był niewątpliwie Władysław Domaszewicz, student geografii, trójskoczek, medalista Mistrzostw Polski Seniorów, „który bajeczną techniką skoku start zachwycał na przełomie lat 60. i 70. Wspaniałym dowodem na ciągłość i konsekwencję szkolenia w tej samej dyscyplinie stały się osiągnięcia Rafała Goebela, skoczka i trójskoczka, podwójnego złotego medalisty Akademickich Mistrzostw Uniwersytetów w 1990 roku w Warszawie, dziś wybitnego matematyka, profesora Loyola University (Chicago).

KLUB UCZELNIANY AZS UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE

Do grona wybitnych przedstawicieli lubelskiego AZS niezaprzeczalnie zaliczyć musimy Tomasza Wójtowicza, który jako kilkunastoletni chłopak, wstąpi w szeregi „akademików” i być może te epizod stał się przyczynkiem do błyskotliwej kariery, mistrzostw olimpijskiego i świata, oraz obecności w Siatkarskiej Galerii Sław. Wśród lekkoatletów z pewnością należy wymienić również inne indywidualności.

Chlubę uniwersyteckiej królowej sportu przynosiła sprinterka Grażyna Siewierska, studentka ekonomii, reprezentantka Polski, brązowa medalistka MP Seniorów z 1979r. na 200m. Wysokie standardy podtrzymywał Piotr Kitliński, student historii, średniodystansowiec, złoty medalista MP Seniorów w 1994 r. w Pile na 1500m. Kontynuuje je studentka Turystyki i Rekreacji, Ewa Jacniak specjalistka biegów na dystansach 400m i 800m, która od 2012r. zdobyła na AMP w sumie 10 medali (3 złote i 1 srebrny medal w klasyfikacji generalnej oraz 3 złote, 1 srebrny i 2 brązowe medale w klasyfikacji Uniwersytetów) W tym kontekście rywalizuje z nią Andrzej Jaros, student wydziału ekonomii na kierunku zarządzanie, sprinter, od 2010r. zdobywca w sumie 15 krążków (3 srebrne i 2 brązowe medale w klas. gen. oraz 2 złote, 5 srebrnych i 3 brązowe medale w klas. Uniwersytetów). Z kolei Mateusz Biegajło, student wydziału ekonomii na kierunku finansów i rachunkowości, sprinter, wywalczył od 2010r. 14 medali (3 srebrne i 2 brązowe medale w klas. gen. oraz 2 złote, 4 srebrne i 3 brązowe medale w klas. Uniwersytetów). Mężczyznom nie ustępują kobiety, bo studentka wydziału ekonomicznego Małgorzata Kołdej sprinterka, wielokrotna medalistka AMP, zdobyła w sumie 19 medali (3 złote, 3 srebrne i 1 brązowy medal w klas. gen. oraz 4 złote, 5 srebrnych i 3 brązowe w klas. Uniwersytetów). W 2013 wywalczyła brązowy medal w sztafecie 4x100m na Uniwersjadzie w Kazaniu.

Powodem do dumy są nie tylko sukcesy drużynowe lekkoatletów KU UMCS Lublin. Już lata 60. rozpoczęły wspaniały okres w historii siatkówki męskiej. Pod kierownictwem trenera Jerzego Welcza lubelscy akademicy aż pięciokrotnie sięgali po złoto w AMU. Do zdobycia trzech z nich przyczynił się ówczesny student prawa Marek Żmigrodzki. W karierze naukowej ten nieprzeciętny talent siatkarski zdobył również wysokie laury osiągając tytuł profesora. Doświadczenia gier zespołowych ułatwiły mu pewnie pełnienie wielu uniwersyteckich godności.

Drużyna siatkarska KU AZS UMCS Lublin ponownie stanęła na podium AMU w 1988 r. zdobywając brązowy medal. Jednym z grających zawodników był wtedy dr Krzysztof Iwańczuk, opiekujący się wraz z Jackiem Rutkowskim szkoleniem młodzieży w tej dyscyplinie sportu. Jego wychowanką, która osiągnęła największy sukces sportowy była Kinga Kołosińska. W 2009 roku, jako studentka pierwszego roku politologii UMCS została Mistrzynią Świata w siatkówce plażowej do lat 21. Wywalczyła także wicemistrzostwo Europy do lat 20. Do grona wybitnych przedstawicieli lubelskiego AZS niezaprzeczalnie zaliczyć musimy Tomasza Wójtowicza, który jako

KLUB UCZELNIANY AZS UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE

kilkunastoletni chłopak, wstąpi w szeregi „akademików” i być może ten epizod stał się przyczynkiem do błyskotliwej kariery, mistrzostw olimpijskiego i świata, oraz obecności w Siatkarskiej Galerii Sław. Wśród lekkoatletów z pewnością należy wymienić również inne indywidualności.

Na kartach historii sportu w UMCS na stałe wpisała się również koszykówka. Ligowy zespół kobiecy AZS UMCS Lublin, który zagra w sezonie 2014/2015 w Tauron Basket Lidze nawiązuje do wcześniejszych występów klubu (AZS Lublin/AZS Meblotap) w ekstraklasie w sezonach 1978/1979, oraz od 2000 do 2006 r. Od 2009 roku, po awansie AZS UMCS Lublin do I Ligi, zespół systematycznie odbudowuje swoją pozycję w polskiej koszykówce. Występy w wyczynowych ligach przekładały się również, co niezwykle istotne, na sukcesy w AMP. Ich ilustracją niech będzie choćby 3. miejsce wśród Uniwersytetów z 2009 r. powtórzone rok później. Lata 2011-2012 przyniosły stabilizację na poziomie czwartego i piątego miejsca, ale już w 2014 roku koszykarki zdobyły srebrne medale w klasyfikacji generalnej i typach Uniwersytetów jednocześnie. Obecnie nasze koszykarki występują pod nazwą Pszczółki AZS UMCS w najwyższej klasie rozgrywkowej. W sezonie 2015/2016 do drużyny dołączył Krzysztof Szewczyk, drugi trener reprezentacji narodowej, który konsekwentnie buduje drużynę predestynującą do najwyższych laurów ligowych.

Drużyna męska również powróciła do grona czołowych drużyn akademickich Polski. W 2012r. w AMP wywalczyła czwarte miejsce w rywalizacji Uniwersytetów, by rok później sięgnąć już po tytuł mistrzowski w tej klasyfikacji. W 2014 roku z turnieju finałowego zawodnicy wyjechali jako wicemistrzowie w swojej kategorii. W przeszłości sięgali już po puchar mistrzowski AMU m.in. w 1996 w Szczecinie czy 1997 roku w Lublinie. Zespół AZS UMCS Lublin w sezonie 2013/2014 grał w III Lidze, skutecznie godząc tę rywalizację, jak widać, ze współzawodnictwem z innymi środowiskami akademickimi Polski.

Sukcesy zawodników KU UMCS, jak już podkreślono, nie byłyby możliwe bez wytrwałej pracy szkoleniowej. Cechą środowiska lubelskiego wydaje się w tym względzie swego rodzaju sztafeta pokoleniowa. Okazuje się bowiem, że wielu zawodników podążyło w ślady swoich trenerów i również rozpoczynało prace z uzdolnioną sportowo młodzieżą. Wiesław Doliński miał pod swoją opieką m.in. A. Sontaga, W. Domaszewicza czy Marka Chmielewskiego. Kolejnym łańcuchem owej szkody jest także Honorat Wiśniewski, który po zakończeniu kariery sportowej oddał się pracy trenerskiej uzyskując tytuł trenera klasy mistrzowskiej. Wśród jego wychowanków byli m.in. średniodystansowcy Dariusz Skura, Piotr Kitliński, czy też przyszli trenerzy Henryk Adamowicz, Marek Jaros i Maciej Tarnowski. Trener Jaros oprócz średnich dystansów biegał również sprinty.

KLUB UCZELNIANY AZS UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE

Gwoli podsumowania z nieskrywaną dumą powiedzieć można, iż KU UMCS Lublin dzięki rezultatom sportowym swoich studentów na stałe usadowił się w pierwszej dziesiątce najlepszych klubów uczelnianych w Polsce. Statystyka nie kłamie: sezon 2000/2002 – dawał nam 3. miejsce; 06/07- 7. W okresie od 2003-2010 lokowaliśmy się na pozycjach między 9 a 10, ale już lata 2012/13 wywindowały nas na 6. miejsce. W klasyfikacji Uniwersytetów za okres 2006/07 osiągnęliśmy miejsce drugie, pięciokrotnie klasyfikowano nas na pozycji na trzeciej lokacie (ostatni raz w 2012/2013), trzy razy byliśmy tuż „za pudłem” i tylko raz spadliśmy na piąte miejsce. Najwyższe jak dotąd miejsce w klasyfikacji uniwersytetów polskich osiągnęliśmy za sezon 2014/15 zajmując drugą lokatę, tuż za Uniwersytetem Warszawskim.

W sezonie 2015/2016 o sile naszej drużyny stanowi ponad 600 zawodników startujących w sekcjach ligowych koszykówki kobiet i mężczyzn, lekkiej atletyki, tenisie stołowym (obecnie uczestniczki Pucharu Europy i reprezentantki Polski), piłki ręcznej kobiet i mężczyzn, futsalu i bobslejów. Ponadto w ramach klubu istnieje kilkanaście sekcji akademickich.

KU AZS UMCS istnieje dzięki pracy i oddaniu władz klubu, wolontariuszy i sympatyków, którzy każdą chwilę poświęcają na rzecz drużyny, której historią i wynikami możemy chwalić się w każdym zakątku naszego kraju. Nie bez znaczenia jest również wsparcie Miasta Lublin i sponsorów, ponieważ ich zaangażowanie pozwala na ciągły rozwój przede wszystkim żaków Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej co jest dla nas najwyższym priorytetem. Dzięki zaangażowaniu władz uczelnianych w ostatnich latach sport uniwersytecki dynamicznie się rozwija zarówno w sferze aktywnej jak i naukowej. Rzadko zdarza się, aby rektora jakiegokolwiek innego uniwersytetu tak często widywano wśród kibiców akademickich drużyn kierowanej przez niego szkoły wyższej. Równie rzadko z którym rektorem tak rzeczowo można rozmawiać o problemach sportu, a zwłaszcza jego historii. Ta zaś swoim bogactwem (bo milczenie dotknęło przecież piłki ręcznej, wspinaczki sportowej, żeglarstwa, sportów zimowych, karate, pływania, ergometru wioślarskiego, biegów przełajowych, judo, brydża czy szachów) niewątpliwie zasługuje na osobną monografię. Pozostaje mieć nadzieję, że sporo w tym względzie uczyni Lubelskie Centrum Dokumentacji Historii Sportu przy Instytucie Historii UMCS, którego zespół porządkuje i systematyzuje historię także sportu akademickiego.

Autor: Lubelskie Centrum Dokumentacji Historii Sportu

